

Przegląd Broni Ręcznej 2002: Podsumowanie Rozdziału

2 Alarmująco Wysokie Ceny i Moździerze Ze Złomu: Zasoby

W 2001 roku światowe zasoby broni ręcznej wynosiły przynajmniej 639 milionów sztuk broni palnej. Jest to o co najmniej 16 procent więcej, niż wynikało to z poprzednich badań. Najbardziej dynamicznym obszarem własności broni ręcznej nadal jest własność cywilna. Cywilni posiadacze mają co najmniej 378 milionów sztuk broni palnej (59 procent łącznych zasobów światowych). Liczba ta przedstawia wzrost o 25 procent w stosunku do poprzednich ocen, w dużej mierze z powodu lepszych danych oraz technik obliczania.

Zasoby broni ręcznej ulegają zmianie raczej z powodu ponownego obrotu starą bronią, niż dzięki nowej produkcji. Przy światowych zasobach wzrastających o około 1 procent rocznie w wyniku nowej produkcji, to właśnie ponowne wprowadzanie do obrotu używanej broni palnej w największym stopniu kształtuje światową dystrybucję. Tam, gdzie brakuje danych, najistotniejszym źródłem informacji o zmianie zasobów są ceny broni. Jak przedstawiono w niniejszym opracowaniu po raz pierwszy, wzrastające ceny broni ręcznej są czerwoną flagą, ostrzegającą o sytuacjach znajdujących się na krawędzi pogorszenia. Szczególnie tam, gdzie posiadanie broni palnej jest nielegalne, ceny mogą być jedynym sposobem na ustalenie, czy broń palna jest powszechna, czy też rzadka, czy przemysł jest efektywny lub czy nałożone embarga funkcjonują.

Rozdział ten został głównie poświęcony broni palnej, bowiem stanowi ona najliczniejszą kategorię broni ręcznej oraz tą, o której dane są najbardziej dostępne. Stwarza też ona największy chaos i przykuwa najczęściej uwagi międzynarodowej. Chociaż jest ona o wiele mniej liczna, broń lekka taka jak ręczne wyrzutniki rakiet i moździerze także wymaga starannej analizy. Oparta na nienaprowadzanych rakietach, broń ta jest niezwykle atrakcyjna pod względem wojskowym. Konflikty w Wietnamie, Somalii i Czeczenii wskazują, iż broń lekka tego typu zasługuje na dużo większą uwagę. Obecnie, pojawia już się ona nie tylko wśród rebeliantów, lecz także wśród przestępców. Łączną liczbę nienaprowadzanych ręcznych wyrzutni raketowych ocenia się na ponad 22 miliony sztuk, podczas gdy moździerzy na prawie 800.000, nie wliczając improwizowanych wersji faworyzowanych przez wiele grup partyzanckich.

Mimo, że ogólnym trendem jest zwiększanie zasobów broni ręcznej, w niniejszym rozdziale podkreślono kilka ważnych redukcji. Niektóre z tych zmian są spowodowane ponownym przeszacowaniem statystycznym. Jemen, na przykład, jest szeroko znany jako najbardziej uzbrojone miejsce na ziemi, rzekomo dom dla 50 milionów sztuk broni ręcznej lub nawet więcej. Nowe badania i informacje wskazują, iż liczba ta jest mitem. W rzeczywistości, Jemen ma od pięciu do ośmiu milionów sztuk broni. Przy około jednej sztuce przypadającej na trzy osoby jest to proporcjonalnie więcej niż w innych dobrze uzbrojonych krajach jak Kanada, lecz dużo mniej niż w Stanach Zjednoczonych.

Niektóre zasoby były przedmiotem faktycznej redukcji. Dane opublikowane przez Armię Stanów Zjednoczonych wskazują, iż inwentarz broni palnej zmniejszył się tam o około 1,1 miliona lub 41 procent w ciągu ostatniej dekady. Spadek liczby amerykańskiej broni ręcznej, wynik zmian w strategii wojskowej, ma znaczne implikacje w innych miejscach. Na całym świecie programy rozbrojeniowe wyeliminowały łącznie przynajmniej cztery miliony sztuk broni ręcznej w ciągu ostatniej dekady. Jest to równoznaczne z około 5 procentami wszystkiej broni palnej w zasobach światowych, lub z grubsza licząc, z połową produkcji z jednego roku.

W innych regionach, zasoby broni ręcznej wydają się być dużo większe, niż wcześniej oceniano. Jest to szczególnie prawdziwe w odniesieniu do krajów, w których strategie wojskowe były oparte na strategii Wojny Ludzi. W konsekwencji kraje takie jak Chiny, Kuba, Libia, Korea Północna oraz Wietnam mają najprawdopodobniej szczególnie duże zasoby broni ręcznej do celów wojskowych. W innych krajach (np. Republika Czech) zasoby wydają się zwiększać z powodu rosnącego popytu wśród cywilów.

Chiny i Azja Południowa są głównymi centrami broni ręcznej, domu dla dziesiątków milionów sztuk broni palnej. Informacje uzyskane od policji chińskiej wskazują, iż broń palna staje się gwałtownie coraz liczniejsza. Podczas gdy relatywnie mała część Chińczyków posiada broń, duża liczba populacji tego kraju sprawia, iż liczby absolutne są wysokie. W świetle znacznych liczb broni palnej konfiskowanej przez policję, Chiny wydają się mieć więcej publicznie posiadanej broni palnej, niż w praktycznie każdym innym kraju na świecie. Dla porównania, Indie są jednym z większych wojskowych kupców. W jednym kontrakcie wojskowym, Indie mogą kupić więcej broni palnej, niż większość krajów ma w łącznych zasobach sił zbrojnych.

Arsenały rebeliantów rosną najszybciej w Kolumbii, Palestynie, Azji Centralnej oraz części Azji Południowo-Wschodniej. Gdzie indziej wydają się być stabilne lub zanikające. Skala światowych arsenałów rebeliantów wydaje się stopniowo zanikać. Najwyraźniej spadek poparcia publicznego doprowadził Irlandzką Armię Republikańską do formalnego porzucenia kontroli nad częścią swojego małego, lecz politycznie potężnego, arsenału. Przeciwnie trendy można zauważyć w Palestynie, gdzie Intifiada zależy od broni ręcznej dostarczanej poprzez proces pokojowy z Oslo, jak również od broni kradzionej lub przemycanej z Izraela i dostarczanej przez zagranicznych sponsorów. Proces ten był widoczny, gdy wybuchła sensacja otaczająca łódź rybacką *Santorini*, przejętą w maju 2001 roku i jeszcze bardziej, gdy nagłośniono przechwycenie frachtowca *Karin A* z bronią w styczniu 2002 r.